□یف□اند□م، □□□و□کان و هەڵوێست ... نادر عبدالحمید.

1. □□□و□کان. ئەم مەسەلەی□ ل□ □□□و□کی سیاسی دیاریکراوەوە هاتۆتەئاراوە. دەتوانرێت لە سێ خاڵدا ئاماژەی پێبدرێت:

a) ڕێڕەوی کێشمەکێشەکانی دەسەڵاتی بورژوازی لە دەوڵەتی لۆکاڵی هەرێمی کوردستاندا، وە بە دیاریکراویش ڕێڕەوی کێشمەکێشەکانی "پارتی" وەک حزبی بورژوا ناسیونالیستی پاوەنکاری دەسەڵات و ئابووری کوردستان لەبەرامبەر دەسەڵاتی بورژواز ئیسلامی شیعەگەرا لە دەوڵەتی ناوەندی عێڕاقدا.

b) ڕێڕەوی کێشمەکێشە سیاسی و حزبیەکانی ناو بزوتنەوەی کوردایەتی لەناوخۆی کوردستانی عێڕاقدا، بۆ باتادەستی "پارتی" و پاشەکشە پێکردن، لە قاڵبدان و بەپاشکۆکردنی سیاسی "یەکیەتی"، "گۆڕان" و حزبە ئیسلامیەکانی کوردستان و یەکخستنەوەی "ماڵی کورد" پاش ئێکسپایەر بوونی سەرۆکی هەرێم و ئیفلیج بوونی حکومەتی بنکە فراوان و لەکارخستنی پەرلەمانەکەیان.

c) ڕێڕەوی چاوبەستەگی و فریودانی جەماوەر لەلایەن دەسەڵاتەوە بۆ کپ کردنەوەی ناڕەزایەتیەکان و بەرگرتن بە تەقینەوەی جەماوەری دەستەنگ و نەدار لە کرێکاران و زەحمەتکێشانی کوردستان ب□□□ووی ئەم دەسەڵاتەی کە نەک هەر خزمەتگوزاریە بنەڕەتیەکانی دابین نەکردوە بەڵکو موچەکانیشیان بە چەند مانگ جارێک ئەویش بە نیوەناچڵی دابین دەکات.

2. تاکتیک. گرتنەبەری سیاسەتی ڕیفڕاندۆم بەرهەمی ستڕاتیژێکی سیاسی حزبە بورژوا ناسیونالیستەکانی کورد نیە کە ئامادەکاری و زەمینەسازی پێشوەختیان بۆ کردبێت چ لە ناوخۆی کوردستان و چ لەسەر ئاستی نێودەوڵەتیدا، تا بیانەوێت لە ئێستادا بە عەمەلی بکەنەوە، بەڵکو وەک لەسەرەوە ئاماژەی پێدراوە تاکتیکێکی ناو هاوکێشە سیاسیەکانە لە ململانێی حزبە بورژوا ناسیونالیستەکانی کورد چ لە ناوخۆی هەرێمی کوردستاندا و چ لەبەرامبەر دەسەڵاتی بورژوا قەومی-مەزهەبی دەوڵەتی ناوەندیدا، بە تایبەتیش لە کاتێکدا کە جەنگی هەڵپێچان و وەدەرنانی "داعش" بەرەوە کۆتایی دەڕوات و ڕووبەڕووی ناڕەزایەتی و نەفرەتێکی بەرفراوانی جەماوەریش بونەتەوە. ڕاگەیاندنی پێشوەختی حزبە بورژوا ناسیونالیستەکانی کورد، کە مەرج نیە دوای ڕیفڕاندۆم پابەند بن و ڕێز بگرن لە دەنگدان و ئیرادەی

خەڵکی کوردستان بۆ سەربەخۆی و پێکهێنانی دەوڵەتێک لە کوردستاندا، ئەم ڕاستیە دەردەخات.

3. ڕیفڕاندۆم و کێشەی نەتەوایەتی کورد لە عێڕاقدا.

a) بزوتنەوەی ناسیونالیستی کورد نەك هەر لە هەرێمی کوردستانی عێڕاقدا دەسەڵاتدارە، بەڵکو لە دوای ڕوخانی دەوڵەتی "بەعس"، لە ساڵی 2003 بەدواوە هێزێکی ئەسڵی بووە لە شکڵدانەوە بە دەوڵەتی ناوەندی عێراق و لەو ڕێگەشەوە دەستی لە چمکێکی دەسەڵاتی ناوەند گیربووە و بۆتە پایەیەکی دەسەڵات لە دەوڵەتی بوژوازی عێڕاقدا.

b) زوڵم و ستەمێکی نەتەوایەتی کە بەدرێژایی مێژووی دەوڵەتی عێڕاق و بەتایبەت لەسەردەمی دەوڵەتی "بەعس"دا بەسەر خەڵکی کوردستانەوە هەبوو، بەشێوەیەکی گشتی لە ئارادا نەماوە.

c) کێشەی نەتەوەیی کورد لە عێڕاقی دوای ساڵی 2003، نەک لە زوڵم و ستەمی نەتەوایەتیدا، بەڵکو لە دووخاڵدا بەرجەستەبۆتەوە؛ یەکەم کێشمەکێشی حزبە بورژوا ناسیونالیستەکانی کورد لەسەر پشک و بەشی دەسەڵاتی سیاسی و ئابوری لەبەرامبەر دەوڵەتی ناوەندی. دووەمیش لەسەر مادەی (140)ی دەستوری عێڕاقە کە بە "ناوچە جێناکۆکەکان" گوزارشی لێکراوە. ئەویش بەدوای هاتنی "داعش" لە هاوینی 2014 وە بە عەمەلی کەوتونەتەوە ژێر دەستی هێزی پێشمەرگەی "پارتی" و "یەکیەتی"یەوە.

d) لێرەوە مەسەلەی ڕیفڕاندۆم بە چارەسەری زوڵم و ستەمێکی نەتەوایەتی نیە کە لەسەر خەڵکی کوردستان بێت، بەڵکو بە پچڕینی بەش و پشکی زیاترە لە دەسەڵاتی سیاسی و ئابووری، وە بە پەیاکردنی پارسەنگێکی بەهێزی ناسیونالیستی کوردە لەبەرامبەر هەردوو ڕەوتی ناسیونالیستی عەرەب و ئیسلامی سیاسی لە دەوڵەتی ناوەندیدا.

4. ڕیفڕاندۆم و دوو هەڵوێست. گەرچی زوربەی شیکاری و لێکدانەوەکان لەڕوانگەی بزوتنەوەی چەپ و کۆمۆنیستیەوە (بە هەڵسوڕاوانی سەربەخۆ و گروپ و حزبەکانیەوە) بە مەسەلەی ڕیفڕاندۆم، بەگشتی هاوڕایەکی پێوە دیارە، بەڵام دوو هەڵوێستی سیاسی عەمەلی جیا لانی کەم لەبەرامبەر ئەم ڕیفڕاندۆمەدا بەرجەستە بوونەتەوە.

a. هەڵوێستی یەکەم بە پشت بەستن بەو شیکاری و لێکدانەوانەی سەرەوە، لە هەڵمەتی پڕوپاگەندەی ڕیسواکاریاندا دژی خاوەنانی پڕۆژەی ڕیفڕاندۆم کە حزبە بورژوا ناسیونالیستەکانی کورد و بەتایبەت "پارتی"یە، پێدادەگرنەوە لەسەر ناجدی بوونی خاوەنانی پڕۆژەکە و پابەند نەبوونیان بە ئاکامی ڕیفڕاندۆمەکەوە. لێرەوە لەمەیدانی سیاسی عەمەلیدا دەکەونە جەنگەوڵەگەی گروپێکی فشار بە

پاڵێوەنانی خاوەنانی ئەو پڕۆژەی ڕیفڕاندۆمە کە بە جدی بێنە ژێرباری ئامادەکاری زەمینەکانی و پابەند بن بە ئاکامەکانیەوە.
ئەم پاساوانەی خوارەوە بەلگەی ئەم هەڵوێستەن "هەتا ئەگەر ئەو دەوڵەتە سەربەخۆیە قەومی کوردی و ئاوێتەکراو بە ئیسلامیش بێت، هێشتا دەتوانی بۆ یەکجاری مەسەلەیەک بە ناوی مەسەلەی کورد کۆتایی پێ بهێنێت، رێگا خۆش دەکات بۆئەوەی جەماوەری کرێکار و زەحمەتکیش ئاسانتر لەژێر هەیمەنەی ناسیۆنالیزم بێنە دەرەوە و مەیدانێکی تەخت و رێگایەک سەر راست دەخاتە پێش بۆ پەرەگرتنی خەباتی چینایەتی و یەکلاکردنەوەی کێشەی بورژوازی و پرۆلیتاریای کوردستان." وەیا "سەربەخۆیی کوردستان …. ڕێگا ئاسان دەکات بۆ ڕزگار بوون لە دەسەڵاتی گەندەڵ و مافیای ناسیونالیزمی کورد، هاوسەنگی هێز و پۆلاریزە بوونی کۆمەڵگە لە دەوری تێکۆشان بۆ دامەزراندنی دەوڵەتی ئازاد و یەکسان و سۆشیالست فراهەم دەکات." و لێرەوە پێیان وایە "ڕیفراندۆم و سەربەخۆیی کوردستان خۆی پرۆسەی ڕزگاری خەڵکی کوردستانە لە دەسەڵاتی ناسێونالیزمی کورد نەک قایم کردنی دەسەڵاتی ئەوان"، بۆیە هەموو خەڵکی کوردستان بانگەواز دەکەن "بۆ فشار هێنانی جدی بۆ سەر حزبە ناسێونالستیەکانی کوردستان بۆ مل دان بە بەرپا کردنی ڕیفراندۆم بۆ سەربەخۆیی کوردستان".
بنەمای ئەسڵی هەڵوێستێکی عەمەلی سیاسی و پاساوێکی فکری سیاسی لەم چەشنەی سەرەوە، لە ستڕاتیژی سیاسی ئەو ڕەوت و حزبانەدایە کە پێشوەخت ستڕاتیژەکەیان لەسەر "سەربەخۆیی کوردستان" دامەزراوە، نەک لەسەر بە دەسەڵات گەیشتنی کۆمۆنیزم لە کوردستان و کردنی بە پایەگای شۆڕشێکی کۆمۆنیستی لە عێڕاقدا.

من لە باسێکدا لەژێر ناونیشانی "ئەناتۆمی کۆمۆنیزمی کرێکاری کوردستان"، هەڵساوم بە ڕەخنە گرتن لە "ستڕاتیژی سەربەخۆیی کوردستان وەک ڕێگەخۆشکەری خەبات بۆ سۆشیالیزم"، بۆیە لێرەدا ناچمەسەری، بەڵام دەمەوێت ئاماژە بەوە بکەم کە ئەم پڕۆژە سیاسیەی باڵی ڕاست و کۆنەپەرستی ناسیونالیستی کورد جارێکی تر بووە دەرخەری ناو□□کی ئەو بەشە لە بزوتنەوەی چەپ و کۆمۆنیستی کە چۆن خۆیان وەک گروپی فشار لەلای چەپی هەمان بزوتنەوەی کۆمەڵایەتیەوە دەبیننەوە. تەواوی ئەو پاساوە فکری و سیاسیانەی سەرەوە و هەڵوێستێکی عەمەلی ئاوا، ماناکەی ڕۆشنە کە جێگەگرتنە لەلای چەپی بزوتنەوەی ناسیونالیستی لە کوردستاندا.

b. هەڵوێستی دووەم کە لەسەر هەمان شیکاری و لێکدانەوەکانی سەرەوە

بۆ ڕێڕەوەکانی هاتنەئارای ئەم پڕۆژەی ڕیفڕاندۆمە و ڕیسواکاری حزبە ناسیونالیستەکانی کورد، پێدادەگرێت لەسەر پوچەڵی ئەم پڕۆژەیە و ڕۆڵی کۆنەپەرستانەی بەدەست حزبە ناسیونالیستەکانەوە بەتایبەتیش "پارتی" لە هەڵفریواندنی جەماوەری کرێکار و زەحمەتکێش بۆ کپ کردنەوەی ناڕەزایەتیەکانیان و بۆ سەرکوتی دەنگی ئازادیخواز و هەر بەرەنگاریەک دژی ملهوڕیەکانی دەسەڵات لە کوردستاندا. وە لەبری ئەوەی بیەوێت ببێتە گروپێکی فشار و لەلای چەپی هەمان پڕۆژەوە بوەستێت، دەیەوێت ئەم بۆنەیە بکاتە هەلێک بۆ هەرچی بەرچاوڕۆشنی جەماوەری کرێکار و زەحمەتکێش و ئازادیخوازان و ڕێکخراوبونێکی هەرچی زیاتریان بەدژی ئەم دەسەڵاتە و پەرەدارکردنی ئاڵتەرناتیفی سۆشیالیستی. ئەمە هەڵوێستێکی دروستی مارکسیستیە تا ئەوکاتەی کە ئەم پڕۆژەیە دێتە بواری جێبەجێکردنەوە کە وەک هەر تاکتیکێکی تر بەپێی بارودۆخی سیاسی ئەو کاتەی ئەم مەسەلەیەی تیا بەڕێوە دەچێت هەڵوێستە تاکتیکیەکە دیاری دەکرێت، ئایە بایکۆت دەکرێت یان بەشداری، ئایە دەنگ بە جیابوونەوە و سەربەخۆیی کوردستان دەدرێت یان نا؟

c. جیاوازی ئەم دوو هەڵوێستە تاکتیکیە. لە بنچینەدا دەگەڕێتەوە بۆ جیاوازی دوو خەتی ستڕاتیژی جیا لە بزوتنەوەی کۆمۆنیستی کوردستانی عێڕاقدا، کە لەم مەیدانە دیاریکراوەدا بەم شێوەیە خۆیان دەخەنەڕوو.

5. خاڵی کۆتایی. ئەوە بڵێم "مافی ب□ریاردان" لەسەر چارەنوس و جیابوونەوە و پێکهێنانی دەوڵەتی سەبەخۆ، مافێکی حاشا هەڵنەگر و بەڵگەنەویستە لە ڕوانگەی کۆمۆنیزمەوە، وە ئەو□ ه□□□□ی□ کە چەپ و کۆمۆنیزمی کوردستان لەسەر بنەمای ئەو ڕۆڵەی ئەم پڕۆژەی ڕیفڕاندۆمە لەم چرکە ساتەدا هەیەتی بەدەستی حزبە بورژوا ناسیونالیستەکانی کوردەوە، پێشوەخت بکەونە دژایەتی بەڕێوەچوونی ڕیفڕاندۆمەکە، هەروەک پێچەوانەکەشی نادروستە کە پێشوەخت خۆی کردوە بە لایەنگر و وەک گروپی فشار لەلای چەپیەوە وەستاوە. مەسەلەی ئ□س□□ی ئەوەیە چۆن ستڕاتیژی تێکشکانی دەسەڵاتی حزبە ناسیونالیستەکان و گرتنەدەستی دەسەڵات لەلایەن کۆمۆنیزمەوە لەڕێگەی ڕێکخستن و ڕابر□ایەتی ناڕەزایەتیەکانی جەماوەری کرێکار و زەحمەتکێش و ئازادیخوازەوە، لەم مەسەلە موشخ□سەدا ڕەنگ پێدەدەیتەوە.

25-05-2017

nadr1506@yahoo.com